МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ – РУСЕ

ДИРЕКЦИЯ „НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ”
ОТДЕЛ „ПРОТИВОЕПИДЕМИЧЕН КОНТРОЛ”

„Да! Ние можем да спрем туберкулозата!“

Туберкулозата е бактериална инфекция, която засяга различни органи и системи. Най-честа е белодробната форма, но може да протече и като извънбелодробна форма със засягане на лимфни възли, централна нервна система, сърце, очи, кожа, органи на коремната кухина, кости и стави, уро-генитална система и други. Етиологичният причинител на заболяването е Mycobacterium tuberculosis, който е с много висока издържливост във външната среда - в засъхнали храчки преживява няколко месеца, в жилищни помещения, върху различни предмети запазва инфекциозните си свойства над 3 месеца. Основният начин на предаване на причинителя на туберкулозата е въздушно-капковият механизъм - при говор, кихане, кашляне.

Въпреки че туберкулозата е предотвратимо и обикновено лечимо заболяване, по данни на СЗО всяка година повече от 10 милиона души продължават да се разболяват от туберкулоза и повече от 1 милион умират от болестта. Това я прави водеща причина за смърт в света от един инфекциозен агент и сред 10-те най-чести причини за смърт в световен мащаб. Туберкулоза е също и основен фактор за антимикробна резистентност.

Смята се, че около една четвърт от населението в света е било заразено с туберкулоза. След заразяването рискът от развитие на туберкулозно заболяване е най-висок през първите 2 години (приблизително 5%), след което е много по-нисък.

От общия брой хора, които развиват туберкулоза всяка година, около 90% са възрастни, като случаите са повече сред мъжете, отколкото сред жените.

Без лечение смъртността от туберкулоза е висока (близо 50%), като тя е дори по-висока сред възрастните хора и лицата със съпътстващи заболявания. Превантивното лечение на туберкулоза предоставено на контактни лица на активни случай на туберкулоза, хора живеещи с ХИВ и лица с отслабена имунна система, води до намаляване на рискът от прогресия на заболяването и предотвратяване на разпространението на туберкулозата. С лечения, препоръчвани понастоящем от СЗО (курс на противотуберкулозни лекарства за 4-6 месеца), около 90% от хората с туберкулоза могат да бъдат излекувани.

В България, за периода 1998-2024 г., се наблюдава тенденция за намаляване на заболяемостта от туберкулоза – от 49.9 на 100 000 население през 1998 г. до 13.7 на 100 000 население през 2024 г.

През 2025 г. на територията на област Русе са регистрирани 14 случая (7.52 на 100 000 население при 19 случая на туберкулоза (заболяемост 10.12 на 100 000 население) за 2024 г., като заболяемостта от туберкулоза в областта е под средното ниво за страната. Възрастовата структура на заболелите от туберкулоза в област Русе през 2025 г. показва, че най-много регистрирани случаи има при лицата във възрастовата група над 65 г. – 8 сл. (57.14%), последвана от възрастовите групи 20-24 г., 45-49 г. и 55-59 г. – по 2 сл. (14.29%). За поредна година няма заболели деца до 18 г. от туберкулоза в област Русе, което е много добър показател. Анализът на данните за регистрираните случаи на туберкулоза в област Русе показва, че се отчита обща тенденция за понижаване на заболяемостта, смъртността и леталитета през 2025 г.

Глобалните усилия за борба с туберкулозата са спасили в световен мащаб около 83 милиона живота от 2000 г. насам.

С цел по-голям брой хора да получат достъп до лечение и по този начин да бъде намален рискът от заразяване на здрави хора, Министерство на здравеопазването провежда кампания за откриване на лицата в най-висок риск за туберкулоза, за да им бъдат предоставени здравни грижи, диагностика и лечение.

Целта на „Седмица на отворените врати“ е да се повиши обществената информираност по отношение на туберкулозата, да се даде възможност на всеки за достъп до здравни услуги, както и да се промотира здравословният начин на живот.

По инициатива на **СБАЛПФЗ „Д-р Димитър Граматиков - Русе“ ЕООД** в рамките на **две седмици в периода 14-25 СЕПТЕМВРИ 2026 г. всеки работен ден от 09.00 ч. до 12.00 ч. в лечебното заведение** на адрес: **гр. Русе, ул. „Алея Лилия“ №1** ще се извършват:

- скрининг на риска за туберкулоза чрез анкета;
- консултации;
- на съмнителните за туберкулоза лица - прегледи и допълнителни изследвания.

Записванията стават на следните телефони: **082/813964 и 082/813900**.

РЗИ - Русе провежда информационна кампания чрез разпространение на информационни материали за рисковете, начините на заразяване и важността от профилактика и навременно лечение на заболяването сред широката общественост, лични лекари, медицински специалисти, здравни медиатори.

Защо е важно да се прегледаме?

Много хора с туберкулоза дори не знаят, че я имат. Заболяването може да е в латентно състояние с години без нито един симптом. Практически всеки човек се среща с туберкулозни бактерии, но се разболяват само 5-10% от хората. Ето защо е важно да се повиши осведомеността за това как да бъде диагностицирано и лекувано това заболяване.

Профилактика

БЦЖ ваксината е основното средство за специфична профилактика и намаляване риска от заразяване с туберкулоза. Ваксината БЦЖ се прилага от втория ден след раждането до изписването от родилния дом (*не по-рано от 48-я час след раждането*). Неваксинираните след раждането се ваксинират най-късно до края на втория месец. Неваксинирани деца на възраст на и над 2 месеца се ваксинират след предварителна проверка на туберкулиновата чувствителност с вътрекожния тест на Манту. Ваксинират се само отрицателните на този тест деца (*с отчетен диаметър на получения при пробата инфилтрат равен или по-малък от 5 мм*). Деца от 7-месечна възраст нагоре, при които е отчетена липса на белег от БЦЖ ваксинацията при раждане, се имунизират отново при отрицателен резултат от проба на Манту. Деца, които навършват 7 години в дадена календарна година, подлежат на проверка с проба Манту и реимунизация с БЦЖ ваксина, ако е отчетен отрицателен резултат (*диаметър на инфилтрата равен или по-малък от 5 мм*) от извършения тест.